

Informacja prasowa
Warszawa, dn. 17.09.2021 r.

Raport o stanie polskiej neurologii: kierunki strategicznego rozwoju do 2030 r.

Instytut Zarządzania w Ochronie Zdrowia Uczelni Łazarskiego wraz z Polskim Towarzystwem Neurologicznym przygotował raport „*Stan polskiej neurologii i kierunki jej rozwoju w perspektywie do 2030 roku*”. Eksperti wypracowali rekomendacje zmian w opiece nad pacjentami z 6 najczęstszymi schorzeniami neurologicznymi: udarami mózgu, chorobą Alzheimera, Parkinsona, migreną, padaczką, stwardnieniem rozsianym. Rekomendują powołanie Krajowej Sieci Neurologicznej, inwestycje w kadry, koordynowaną i kompleksową opiekę, szybszy dostęp do nowoczesnych terapii oraz edukację i działania profilaktyczne.

– Polskie Towarzystwo Neurologiczne zainicjowało stworzenie raportu na temat neurologii, ponieważ wiele badań z całego świata pokazuje, że choroby mózgu stanowią ogromny problem medyczny, społeczny i ekonomiczny, który będzie narastał w najbliższych latach. Gdy mówi się o priorytetach zdrowotnych w Polsce, myśli się zwykle o onkologii i kardiologii, natomiast choroby mózgu były zaniedbane. Chcemy zwrócić na nie uwagę rządzących, ponieważ leczenie i opieka nad pacjentami z problemami neurologicznymi będą kosztowały coraz więcej. Nasze społeczeństwo starzeje się, dlatego musimy przygotować się do sprostania fali chorób neurologicznych, wzrostu liczby osób z udarem mózgu, chorobą Alzheimera czy chorobą Parkinsona – mówi prof. Jarosław Sławek, prezes Polskiego Towarzystwa Neurologicznego w latach 2017-21.

Z danych publikowanych przez Ministerstwo Zdrowia wynika, że choroby o podłożu neurologicznym znajdują się na 5. miejscu wśród problemów zdrowotnych, które w największym stopniu generują niepełnosprawność (po chorobach układu krążenia, nowotworach, urazach, chorobach układu mięśniowo-szkieletowego). Schorzenia neurologiczne stanowią obecnie trzecią przyczynę zgonów. Ze względu na przewlekły charakter, przebieg i następstwa, będą stanowiły coraz większe obciążenie zarówno dla systemu ochrony zdrowia, jak pomocy społecznej i całej gospodarki. – *Z danych NFZ wynika, że w 2019 r. udzielono porad blisko 5 mln osób z powodu chorób neurologicznych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz leczenia szpitalnego. Wydatki na świadczenia opieki neurologicznej finansowane przez NFZ w 2018 r. przekroczyły 2,5 mld zł. Do tej kwoty należy doliczyć ponad 908 mln zł z tytułu opieki nad ok. 137 tys. pacjentów z udarem mózgu. Bilans ten nie uwzględnia kosztów opieki nad*

pacjentami z chorobą Alzheimera, rozliczanych w ramach opieki psychiatrycznej, czy też nakładów na świadczenia dla osób z chorobami rzadkimi. Skalę obciążenia finansów publicznych dopełniają dane ZUS dotyczące wypłat z tytułu niezdolności do pracy dla pacjentów dotkniętych sześcioma chorobami neurologicznymi: chorobą Alzheimera, chorobą Parkinsona, udarami mózgu, padaczką, migreną i stwardnieniem rozsianym. Osiągnęły one w 2018 r. poziom prawie 1,4 mld zł – mówi dr n. ekon. Małgorzata Gałązka-Sobotka, dyrektor Instytutu Zarządzania w Ochronie Zdrowia Uczelni Łazarskiego, koordynator projektu.

Rekomendacje: kierunki strategicznych zmian w neurologii

W trakcie wielomiesięcznych prac środowisko neurologów opracowało strategiczne kierunki rozwoju opieki neurologicznej w Polsce. Raport pokazuje rekomendacje całego środowiska medycznego. – *Polska neurologia wymaga zmian i inwestycji, zarówno w reorganizację opieki w szpitalu, jak również opieki ambulatoryjnej. Celem jest skrócenie czasu od pierwszych objawów do postawienia diagnozy i rozpoczęcia optymalnego leczenia. Miarą sukcesu będzie odroczenie niesprawności i ryzyka przedwczesnego zgonu pacjentów neurologicznych oraz poprawa efektywności wykorzystania zasobów – dodaje dr Małgorzata Gałązka-Sobotka.*

Kluczowe rekomendacje zmian koncentrują się wokół czterech głównych obszarów, którymi są inwestycje w poprawę organizacji opieki zdrowotnej; inwestycje w kadry; inwestycje w innowacyjne technologie oraz inwestycje w profilaktykę, edukację i jakość życia pacjentów neurologicznych.

Kierunek 1: Inwestycje w poprawę organizacji opieki zdrowotnej

– *W każdym z czterech obszarów zostały zidentyfikowane szczegółowe działania, które powinny zostać wdrożone. Najbardziej strategicznym jest stworzenie Krajowej Sieci Neurologicznej, która będzie funkcjonowała w oparciu o regionalne sieci integrujące opiekę świadczeniodawców na całej ścieżce pacjentów w zakresie sześciu najczęściej występujących chorób neurologicznych, którymi są: udary mózgu, choroba Alzheimera, choroba Parkinsona, migrena padaczka, stwardnienie rozsiane (SM) – zaznacza dr Małgorzata Gałązka-Sobotka.*

Krajową Sieć Neurologiczną będą tworzyć regionalne sieci ośrodków, specjalizujących się w diagnozowaniu, kompleksowym i koordynowanym leczeniu oraz rehabilitacji tych schorzeń. W ramach kompleksowej opieki pacjenci powinni mieć zapewniony także dostęp do rehabilitacji neurologicznej, opieki psychologicznej, edukacji zdrowotnej. – *Chcemy stworzyć zintegrowany model regionalnej opieki nad chorymi na określone schorzenia neurologiczne: pozwoli nam to efektywnie zagospodarować zasoby kadrowe i bardzo*

racjonalnie alokować inwestycje niezbędne w polskiej neurologii. Wokół centrów kompleksowej diagnostyki i leczenia poszczególnych schorzeń chcemy zintegrować świadczeniodawców włączonych w proces leczenia: poradnie Podstawowej Opieki Zdrowotnej i poradnie neurologiczne. Centra kompleksowej opieki mają być wsparciem w procesie szybkiej diagnostyki i ustalenia najbardziej optymalnego planu terapii, by potem możliwe było sprawne prowadzenie pacjenta w ośrodkach o niższej referencyjności – wyjaśnia dr Małgorzata Gałązka-Sobotka.

Niezbędny jest wzrost finansowania neurologii, a szczególnie oddziałów i poradni neurologicznych. – *Przede wszystkim chcemy przeorganizować ich pracę, uporządkować system, stworzyć model przyjazny zarówno pacjentowi, jak personelowi medycznemu. Dziś pacjent czuje się zagubiony w systemie; gdy np. ma zdiagnozowaną chorobę Alzheimera, nie wie, gdzie powinien się udać. Chcemy położyć akcent na opiekę w poradniach, szybką diagnostykę jedno-dwudniową przy wysoko referencyjnych centrach. Do tego niezbędne jest jednak stworzenie odpowiednich przepisów i rozliczeń – dodaje prof. Jarosław Sławek.*

Kierunek 2: Inwestycje w kadry

W neurologii coraz bardziej widoczny jest problem niedoboru kadr medycznych. – *Widzimy coraz większy odpływ kadr z oddziałów neurologicznych do sektora prywatnego. Absolwenci studiów medycznych rzadko wybierają neurologię jako specjalizację, gdyż jest trudna. Jest również problem z pielęgniarkami na oddziałach neurologicznych, gdyż ta ciężka, wymagająca praca powinna być inaczej zorganizowana i opłacana – zaznacza prof. Sławek.*

Dlatego inwestycje w kadry są kluczowym obszarem rekomendacji ekspertów. Konieczne jest zapewnienie odpowiedniej liczby lekarzy specjalistów, umożliwienie im rozwoju zawodowego, ale także inwestycje w rozwój kadr pielęgniarskich, specjalizujących się w neurologii, jak również w fizjoterapię. – *Musimy stworzyć takie zachęty dla studentów medycyny, pielęgniarstwa, fizjoterapii, by wybierali neurologię. Chcemy, by stała się ona specjalnością priorytetową. Musimy też wypracować mechanizmy poprawiające organizację pracy, a przede wszystkim zmniejszające biurokrację. Asystenci medyczni mogliby wspomóc lekarzy. Dziś nawet więcej niż połowę czasu pracy lekarz spędza przed komputerem, wypełniając sprawozdania, nie ma czasu na rozmowę z pacjentami – podkreśla prof. Jarosław Sławek.*

Kierunek 3: Inwestycje w nowe leki, wyroby medyczne i telemedycynę

Neurologia, obok onkologii i kardiologii, jest jedną z najszybciej rozwijających się dziedzin medycyny. Według raportu „Medicines in Development for Neurological Disorders 2018”,

firmy biotechnologiczne prowadzą badania nad ponad 500 lekami w terapii zaburzeń neurologicznych. Aż 74% badanych leków spełnia kryteria „pierwszych w swojej klasie”. 95 leków jest badanych w leczeniu nowotworów mózgu, 92 – choroby Alzheimera i innych demencji; 46 – choroby Parkinsona. Neurologia zajmuje drugie miejsce po onkologii w zakresie liczby badanych nowych leków.

Autorzy raportu zwracają uwagę na to, że zachodzi również rewolucja w telemedycynie: rozwój nowoczesnych rozwiązań w zakresie telemonitorowania, telerehabilitacji, sztucznej inteligencji daje nadzieję na usprawnienie diagnostyki i leczenia oraz poprawę jakości życia pacjentów. Technologie nielekowe (wyroby medyczne) mogą pomóc w diagnozowaniu, zapobieganiu i leczeniu schorzeń neurologicznych. Dlatego system opieki zdrowotnej musi przygotować się na sukcesywne rozszerzanie dostępu do nowoczesnych technologii diagnostycznych i terapeutycznych. Konieczne jest też wsparcie badań naukowych w dziedzinie neurologii.

Kierunek 4: Inwestycje w edukację, profilaktykę i jakość życia

Zdaniem ekspertów należy też podjąć działania mające na celu budowanie świadomości społeczeństwa na temat chorób neurologicznych, czynników zwiększających ich ryzyko oraz pierwszych objawów. Konieczne są szeroko zakrojone kampanie edukacyjne skierowane do społeczeństwa oraz programy szkoleniowe dla personelu medycznego, w szczególności podstawowej opieki zdrowotnej. Równie ważne są działania mające na celu poprawę skuteczności profilaktyki wtórnej, zwłaszcza w przypadku udarów.

– Te cztery kluczowe obszary naszych rekomendacji pokazują potrzeby pacjenta, ale też kadr medycznych, organizatorów opieki zdrowotnej, całego systemu ochrony zdrowia. Ich realizacja jest konieczna, jeśli chcemy osiągnąć jak najwyższy efekt zdrowotny przy jak najlepszym wykorzystaniu zasobów, które zawsze są ograniczone. Nikt z nas nie ma wątpliwości, że dalsze niezbędne inwestycje w polską neurologię muszą iść w parze z budową nowoczesnego, przyjaznego pacjentowi i skutecznego modelu opieki, nakierowanego na jak najwyższą wartość zdrowotną. Stąd zapewne rzadko spotykane w innych tego typu opracowaniach bardzo szczegółowe mierniki oceny skuteczności planowanych interwencji – podsumowuje dr Małgorzata Gałązka-Sobotka.

Raport będzie dostępny w wersji elektronicznej od 20 września 2021 r. na stronie <https://izwoz.lazarski.pl/projekty-badawcze/>

IZMOZ | INSTYTUT ZARZĄDZANIA
W OCHRONIE ZDROWIA

Polskie Towarzystwo
Neurologiczne

KONTAKT DLA MEDIÓW:

Karolina Piotrowska

k.piotrowska@lazarski.edu.pl

tel. 662 859 286